

Nie rzucim ziemi...

Rzeźby Stanisława Hadyny

Nie rzucim ziemi...

Orle Białe

Orle Białe, znów zadniało
I swobody gwiazdy lśnią,
Wolne skrzydła rozwiń śmiało,
Nad Ojczyzną zlaną krwią.
Po kajdanach rany rdzawe
Z okrwawionych zedrzyj piór!
Uderz sercem o Warszawę,
A rubieże dadzą wtór.

Hej, kto Polak, na bagnety!
Żyj swobodo, Polsko żyj!
Takim hasłem cnej podniety
Trąbo nasza wrogom grzmij!

Sen o Polsce niepodległej
Jak Sakrament w sercach tlał,
Na fundament krwawe cegły
Niósł jej Naród z polskich ciał!
A gdy krzyk dziś w niebo bije,
Od Bałtyku do Tatr brzmi,
To dlatego Polska żyje,
Że, Narodzie, żyjesz Ty!

Hej, kto Polak...

Choć w królewskiej twej koronie
Tylu pereł jeszcze brak,
Berło Chrobrych w krwawym szponie
I Batorych dzierzysz znak!
Nim pioruny nie przegrzmiąły,
Do granicznych wzbij się wrót –
Z tobą leci, Orle Białe,
Leci z tobą Naród, Lud!

Hej, kto Polak...

O, Młodzieży! Chwała tobie!
Od pokoleń tobie cześć!
Wzięłaś szablę śpiącą w grobie,
Aby żywym – życie nieść!
Wawrzyn sławy? Cóż z wawrzynem!
Na mogiły wawrzyn rzuć!
Ty krwią swoją, swoim czynem,
Wolną Polskę będziesz kuć!

Hej, kto Polak...

Wolna Polska! Szept w modlitwie,
Co z dziecięcych ustek brzmi,
Myśl ostatnia ległych w bitwie,
Na posłaniu z młodej krwi,
Sen wygnańca w śnieżnej dali,
Katorżniczy ludu chrzest,
Pieśń, co budzi, gniew, co pali,
Wolna Polsko! – Tyś to jest!...

Hej, kto Polak...

A jeżeli gwiazdy zgasną,
Gdyby świt się znowu zćmił,
My cię, Orle, krwią swą własną
Nakarmimy, abys żył!
I zbratani serc orędziem,
Gdzie się mogłeś lata kryć,
Wolni duchem – wolni będziem,
Wolni, z Orłem w sercach, żyć!

Hej, kto Polak...

Artur Oppman

Nie rzucim ziemi...

Rzeźby Stanisława Hadyny

Katalog wystawy pod redakcją

Tadeusza Skoczka

Warszawa 2025

Wystawa *Nie rzucim ziemi...*
Galeria Brama Bielańska Cytadeli Warszawskiej
ul. Czujna 1
(5 marca – 10 kwietnia 2025)

Kurator wystawy
Małgorzata Karolina Piekarska

Autorzy
Stanisław Hadyna, Justyna Łada, Tadeusz Skoczek

Współpraca wydawnicza
Janusz Gmitruk

Fotografie obiektów
Stanisław Dulny

Projekt okładki
Krzysztof Woźniak

978-83-68378-05-4

Wydawnictwo Muzeum Niepodległości
(identyfikator wydawnictwa naukowego 42-700)
al. Solidarności 62; 00-240 Warszawa
wydawnictwo@muzn.pl
tel. 826 90 91 w. 41

Spis treści:

Tadeusz Skoczek – Wstęp. <i>Twórczość Stanisława Hadyny</i>	str. 7
Justyna Łada – „ <i>Genius loci</i> ” we krwi. <i>Artystyczne DNA Stanisława Hadyny</i>	str. 11
<i>Wystawy i osiągnięcia Stanisława Hadyny</i>	str. 15
Stanisław Hadyna – <i>Orły</i>	str. 17
<i>Katalog innych prac Stanisława Hadyny</i>	str. 53
<i>Spis obiektów na wystawie</i>	str. 87
<i>Spis wystaw w Galerii Brama Bielańska</i>	str. 90

Twórczość Stanisława Hadyny

Oglądając rzeźby Stanisława Hadyny automatycznie nasuwa się znane powiedzenie o jabłku i jabłoni. Gustaw Hadyna, ojciec, od zarania zajmował się edukacją artystyczną Stanisława – syna. Zetknęliśmy się z tą formułą mistrz-uczeń, rzadko spotykaną w rodzinach, podczas corocznych wyjazdów studyjnych na Ukrainę czy do Mołdawii i Bukowiny. Grupa profesorów wyższych krakowskich uczelni spotykała się na wakacyjnych, starannie przygotowywanych ekskursjach. Zwiedzając zabytki architektury, odwiedzając miejsca polskiego dziedzictwa kulturowego na Wschodzie, długi nieraz czas przemieszczania się autobusami urozmaicaliśmy wykładami. Profesorowie Tadeusz Ulewicz zapoznawał nas z zabytkami literatury średniowiecznej, Feliks Kiryk spierał się ze swoimi doktorami. Tematy tych ożywionych dyskusji były zazwyczaj związane z piśmiennictwem ruskim, z trudną historią współistnienia Polaków na pograniczu kultur: Łemków, Bojków, Polaków. Stanisław Dziedzic przyswajał nam wiadomości o kulturze polskich Ormian, o zabytkach łacińskiego Lwowa. Geolog mówił o geologii, botanik o botanice. Gustaw Hadyna rozprawiał o sztuce, a jego syn nie tylko mu asystował uzupełniając dane faktograficzne, ale prezentował własne myśli, własne wykłady. W pamięci pozostaną zachwyty nad zabytkami Lwowa, Kijowa, Odessy. Kroniki fotograficzne zapisały zniszczenia polskich śladów w Żytomierzu, Jazłowcu, na zamku w Dubnie, przy niewielkiej (ale znaczącej) fortecy w Trembowli. Opinie o tragicznych zniszczeniach polskiego dziedzictwa kulturowego na Ukrainie nie niwelowało zwiedzanie nieźle zachowanych umocnień obronnych w Kamieńcu Podolskim, nad

Smotryczem, czy nieźle zachowany zamek obronny w Chocimiu. Ale już zamek Koniecpolskich w Podhorcach lepiej przedstawiał się w opisach Stanisława Hadyny niż w rzeczywistości, chociaż przetrwał dzięki magazynom Lwowskiej Galerii Obrazów, tu zlokalizowanym.

Odchodzą już luminarze polskiej kultury znani nam z wakacyjnych eskapad, wojna na Ukrainie zniwelowała wszelkie możliwości wyjazdów naukowych i turystycznych. Pozostały jedynie wspomnienia, dokumentacja fotograficzna i trwale zadzierzgnięte przyjaźnie. Nie udało się już zrealizować wyjazdu na Krym, do Symferopola. Nie wróciliśmy już do muzeum Iwana Ajwazowskiwego w Teodozji, Ormianina, który nigdy nie zapomniał o polskich korzeniach. Odłożona konferencja archeologiczna w Kerczu już się nie odbędzie. Nie przeczytamy nocą w limanie Dniestru „Sonetów krymskich” Adama Mickiewicza, szczególnie sonetu „Stepy akermańskie”:

Wpłynąłem na suchego przestwór oceanu,
wóz nurza się w zieloność i jak łódka brodzi,
śród fali łąk szumiących, śród kwiatów powodzi,
omijam koralowe ostrowy burzanu.

Już mrok zapada, nigdzie drogi ni kurhanu
patrzę w niebo, gwiazd szukam przewodniczek łodzi;
Tam z dala błyszczący obłok? Tam jutrzienka wschodzi?
To błyszczący Dniestr, to weszła lampa Akermanu

Stójmy! – Jak cicho! – Słyszę ciągnące żurawie,
których by nie dościgły źrenice sokoła.
Słyszę, kędy się motyl kołysa na trawie,
kędy wąż śliską piersią dotyka się zioła.

W takiej ciszy – tak ucho natężam ciekawie,
że słyszałbym głos z Litwy.
– Jedźmy, nikt nie woła!

Takie wspomnienia wywołuje twórczość Stanisława Hadyny, artysty prezentującego, po raz kolejny, swoje prace w Muzeum Nieodległości. Staś, podróżujący z Tatą po Europie Południowo-Wschodniej, biorący udział w poważnych dysputach o historii, o sztuce, o świętokrzyskich biografiach, jest już dojrzałym i ukształtowanym przedstawicielem świata sztuki. Absolwentem dwóch kierunków na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika – historykiem i historykiem sztuki, tuż przed doktoratem. Autorem esejów naukowych publikowanych na łamach naszego kwartalnika „Niepodległość i Pamięć”. Artystą, dla którego sztuka jest całym życiem. Jednocześnie spadkobiercą drogi twórczej Ojca – Gustawa Hadyny.

Wspólnie z bratem Łukaszem i matką Anną dbają o zachowanie dla potomnych dorobku ojca i męża – Gustawa Hadyny (1946 – 2021).

Muzeum Niepodległości oraz Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego są ubogaczone sztuką Hadynów. W obu instytucjach kultury Samorządu Województwa Mazowieckiego, w zbiorach, znajduje się wiele eksponatów przez nich stworzonych. Najbardziej widoczne są plenerowe galerie rzeźby: w Muzeum Niepodległości Galeria Twórców Polskiej Niepodległości – przed wejściem do siedziby głównej w Pałacu Przebendowskich/Radziwiłłów, w oddziale – Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej Plenerowej Galerii Romualda Traugutta i członków jego Rządu Narodowego.

Tadeusz Skoczek

„Genius loci” we krwi.

Artystyczne DNA Stanisława Hadyny

Orły polskie i medale z popiersiami znanych Polaków to główny punkt rzeźbiarskiej twórczości Stanisława Hadyny. Ale jaka jest ona naprawdę i co wpłynęło na formę aktualnych prezentacji w różnych ośrodkach współczesnej Polski? Odpowiedź na tak postawione pytanie dla mieszkańców świętokrzyskiej ziemi jest co najmniej oczywista, bo tutaj nazwisko Hadynów jest powszechnie znane i zapisało się na wielu poziomach życia społecznego: historycznym, artystycznym i samorządowym.

Artystyczna droga i osobowość Stanisława Hadyny zostały naznaczone twórczą atmosferą rodzinnego domu, panującym tam fermentem i klimatem wymiany myśli i rzeźbiarskich doświadczeń. Niewątpliwie kierunek zainteresowań stał się wypadkową szczęśliwego dzieciństwa spędzonego na świętokrzyskiej wsi – w domu, będącym jednocześnie otwartą pracownią w Woli Grójeckiej oraz nauk przekazanych przez Ojca artysty – Gustawa Hadynę. To charyzma, niebanalny sposób bycia, pasja do sztuki i szacunek dla patriotycznych wartości Gustawa ukształtowały sposób patrzenia na świat, wizualną percepcję i recepcję zachodzących zjawisk młodego Stanisława.

Gustaw Hadyna urodził się i wychował w regionie, gdzie wspomnienia o walczących chłopcach z lasu wciąż były żywe. Stąd w jego twórczości często pojawiały się motywy partyzackie, pomnikowe popiersia czy portrety rzeźbiarskie przedstawiające postaci polskich władców, działaczy i żołnierzy. Przez lata dla szerokiego grona odbiorców były niezapomnianą i pełną emocji podróżą w czasie i lekcjami historii.

Swoich synów uczył, że rzeźba to znak, który może przybierać różne formy – posągu lub totemu pilnującego domu czy ogrodu albo po prostu szczęścia. Przekazał też szacunek dla rzeźbiarskiej materii – kamienia, ale też ceramiki w miękkiej i niezwykle plastycznej glinie, która sama w sobie posiada niewątpliwy i niepowtarzalny urok.

Jak twierdził ojciec artysty, miękka glina, która szybko schnie, to szybki materiał, w związku z czym trzeba mieć sprecyzowaną wizję tego, co chce się zrobić. I takie podejście widać

również w pracach Stanisława. Świadczy o tym estetyczna strona jego prac – prostota, pozbawiona ozdobników forma jego orłów czy wtopionych w medale popiersi znanych postaci. Uproszczenie i synteza są wyrazem prostej i szczerej wiary w dobro oraz świadectwem wierności patriotycznym ideom. To także wyraz oddania rodzimej ziemi i Ojczyźnie.

Orzeł łączący twórczość dwóch pokoleń Hadynów jest od dawien dawna symbolem duchowej mądrości i przewodnictwa. W wielu wierzeniach ludowych uważany za pośrednika między światem ludzi a światem duchów, przynosi błogosławieństwo i ochronę, a w sztuce polskiej zajmuje niewątpliwie wyjątkowe miejsce. Głęboko zakorzeniony w kulturze jest nie tylko symbolem narodowym, ale także nośnikiem głębokich emocji i wartości, które kształtowały przez wieki polską tożsamość i historię. Natomiast w ludowości, symbolizując siłę, wolność i duchowość, postrzegany jest jako strażnik i obrońca chroniący ludzi przed złem i niebezpieczeństwami. Jego obecność symbolizuje siłę i odwagę, wolność i niezależność. I takie są orły Stanisława Hadyny. To symbole dążenia do wolności i niepodległości wielu pokoleń Polaków.

Motyw orła w jego twórczości nabiera szczególnego znaczenia. Dzięki głębokim korzeniom historycznym i kulturowym, w pracach Hadyny łączy się wizualność rodem z heraldyki ze współczesną interpretacją przetworzoną przez wrażliwość autora, który, wywodząc się z artystycznego domu z mocno spozycjonowaną rzeźbą, nadał im własne piętno naznaczone swoim charakterem, ukształtowanym przez edukację i zawód historyka.

Seweryn Wiślocki w jednym z tekstów do monograficznego albumu poświęconego twórczości Gustawa Hadyny napisał: „Postawę Hadyny zdefiniować można jako prostotę, prawość i służbę prawdzie transcendentnej oraz historycznej swojej ziemi”. I czyż inaczej można mówić o twórczości jego syna...?

Justyna Łada

S. A. Wiślocki, *Gustaw Hadyna – artystyczne medium swojego „genius loci”. Próba określenia*, [w:] *Gustaw Hadyna. Rzeźby*, Ostrowiec Świętokrzyski 2006, s. 17.

**Stanisław
Hadyna**

Wystawy prezentujące rzeźbiarski dorobek artystyczny

- Wystawa indywidualna pt. „Orły Nasze”, zorganizowana z okazji 68. rocznicy powstania Polskiego Państwa Podziemnego, Centrum Kultury w Annopolu, 29 września 2007 r.
- Wystawa indywidualna towarzysząca wręczeniu Nagrody im Władysława Orkana, Bielskie Centrum Kultury im. Marii Koterbskiej, Bielsko-Biała, lipiec-sierpień 2008 r.
- Wystawa pt. „Orzeł Biały – znak wolności”, zorganizowana z okazji 1050. rocznicy Chrztu Polski, Muzeum Niepodległości w Warszawie (Galeria Brama Bielańska), Warszawa, maj-czerwiec 2016 r.
- Wystawa zbiorowa pt. „Orzeł Biały. Trzy razy Hadyna”, zorganizowana przez Muzeum im. Orła Białego w Skarżysku-Kamiennej, Skarżysko-Kamienna, luty-kwiecień 2017 r.
- Wystawa indywidualna pt. „Orzeł w Koronie”, zorganizowana przez Urząd Gminy w Lipniku, Lipnik, listopad 2021-luty 2022 r.
- Wystawa indywidualna pt. „Orły Polskie”, zorganizowana przez Miejskie Centrum Kultury w Ostrowcu Świętokrzyskim, Ostrowiec Świętokrzyski, kwiecień-maj 2023 r.
- Wystawa indywidualna pt. „Polskie Orły”, zorganizowana przez Ośrodek Działań Społeczno-Kulturalnych „Piast” we Wrocławiu, Wrocław, listopad-grudzień 2023 r.
- Wystawa indywidualna pt. „Orły Niepodległej Stanisława Hadyny”, zorganizowana przez Powiatowe Centrum Kultury, Turystyki i Rekreacji w Opatowie, Opatów, maj-czerwiec 2024 r.
- Wystawa indywidualna pt. „Orły Polskie Stanisława Hadyny”, zorganizowana przez Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką im. Gustawa Herlinga-Grudzińskiego w Kielcach oraz Rzymskokatolicką Parafię Przemienienia Pańskiego w Kielcach – Białogonie, Kielce, listopad-grudzień 2024 r.

Osiągnięcia

- Laureat nagrody specjalnej Ministra Kultury i Sztuki w ramach Programu Promocji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży pn. „Talenty”, (Warszawa 1997);
- Stypendysta Fundacji „Nadzieja i Pomoc”, (Warszawa 1998);
- Dwukrotny stypendysta Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego dla twórców i artystów, przyznawanego z Funduszu Promocji Kultury, (Warszawa 2023);
- Dwukrotny stypendysta Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego dla twórców i artystów, przyznawanego z Funduszu Promocji Kultury, (Warszawa 2024);

Stanisław Hadyna

MOJE RZEŻBY

ORŁY

1. Orzeł Azteków

„Orzeł Azteków” nawiązuje bezpośrednio swoimi konotacjami ideowymi do solarnego kultu wyznawanego przez ludność cywilizacji Ameryki Łacińskiej, która zamieszkiwała tereny dzisiejszego Meksyku. „Orzeł Azteków” poprzez nadaną harmonijność, zwłaszcza w przedstawieniu skrzydeł, z dwoma rzędami piór symbolizujących promienie słoneczne, uzyskał charakterystyczną kompozycję opartą na korelacji wszystkich detali tworzących całość założenia. Elementem wieńczącym jest zamknięta korona orła, która składa się z trzech wolut. Symbolizują one harmonię, ład w wymiarze ziemskim i duchowym – nadnaturalnym oraz przenikanie się strefy ludzkiej ze strefą boską.

2. Orzeł inspirowany Orderem Orła Białego

„Orzeł inspirowany Orderem Orła Białego” nawiązuje stylistycznie do historycznego przedstawienia jednego z najważniejszych orderów nadawanych w Polsce. Stylistyka orła została wyznaczona charakterystycznymi elementami symbolizującymi pióra, które poprzez zróżnicowaną wielkość wprowadziły ład kompozycyjny w budowie skrzydeł oraz ogona. Finezyjny styl całości założenia dopełnia zachowanie proporcji między tułowiem wraz z głową orła, na której znajduje się zamknięta korona, a rozłożystymi skrzydłami.

3. Orzeł gotycki

„Orzeł gotycki” poprzez swoją kompozycję i stylistykę nawiązuje do historycznych przedstawień orłów Piastów śląskich z przełomu XIII i XIV wieku. Dominującymi elementami kompozycyjnymi są układy pionów zawarte w postaci piór pokrywających korpus orła oraz jego skrzydła. Całość założenia zwieńczona jest koroną otwartą, na której występują cztery fleurony w postaci trójkątnych figur geometrycznych.

4. Orzeł Legionów Polskich Józefa Piłsudskiego

„Orzeł Legionów Polskich Józefa Piłsudskiego” to historyczne przedstawienie emblematu używanego przez Legiony Polskie, dowodzone przez Józefa Piłsudskiego w czasie walk o niepodległość Polski podczas I wojny światowej. Płaskorzeźba składa się z dwóch części: masywnego orła bez korony oraz tarczy Amazonki z literą L w małej tarczy. Kompozycja orła legionowego charakteryzuje się harmonijną korelacją wszystkich elementów składowych: pokrytego piórami korpusu zakończonym ogonem, głową bez korony, skrzydłami, na których występują trzy rzędy piór oraz masywnymi szponami zakotwionymi w tarczy Amazonki.

5. Orzeł na planie koła

„Orzeł na planie koła” to przejaw własnej inwencji artystycznej, której podstawą jest poszukiwanie idealnej formy, czego wyrazem jest wpisanie w plan koła – obiektu rzeźbiarskiego pod postacią orła. Stanowi całościową i integralną próbę przedstawienia płaskorzeźby orła, wpisaną w plan koła jako symbolu nieskończoności, wieczności, wewnętrznej jedności oraz harmonii i równowagi. Czynnikiem wpływającym na odbiór tego przedstawienia rzeźbiarskiego jest nawiązanie do symboliki Słońca, która zawiera w sobie zarówno solarny charakter orła, jak i plan koła stanowiącego symbol nieskończoności i absolutu. Pod względem rzeźbiarskim założenie „Orła na planie koła” zbudowane jest z powtarzalnych elementów stanowiących trawestację skrzydeł, szponów, wkomponowanych na zasadzie „negatywu” i „pozytywu” oraz korpusu płaskorzeźby zakończonego ogonem będącym centrum założenia. Integralnym zwieńczeniem orła jest głowa, na której znajduje się korona otwarta typu corona muralis.

6. Orzeł nawiązujący do symboliki solarnej I

„Orzeł nawiązujący do symboliki solarnej I” jest przykładem artystycznego traktowania formy płaskorzeźbionej odwołującej się do kultu Słońca. Ideową kompozycję tego przedstawienia tworzą przede wszystkim półkoliste skrzydła, stanowiące trawestację promieni słonecznych. Dodatkowymi czynnikami wpływającymi na symboliczny odbiór solarnego charakteru orła jest rząd 12 elementów umiejscowionych na skrzydłach, które nawiązują do 12 miesięcy, tworzących symboliczną kreację roku kalendarzowego. Całość założenia rzeźbiarskiego składa się z masywnego, pokrytego piórami korpusu z rozłożystym ogonem, szponów, które zostały przedstawione syntetycznie oraz realistycznej głowy orła zwieńczonej abstrakcyjną zamkniętą koroną zawierającą trzy trójkątne fleurony.

7. Orzeł nawiązujący do symboliki solarnej II

„Orzeł nawiązujący do symboliki solarnej II” to kolejna próba rzeźbiarskiego przedstawienia, w której motywem przewodnim jest solarna kompozycja formy z uwzględnieniem symboliki Słońca. W przedstawieniu tym charakterystycznymi elementami są plastyczne wyobrażenia rozchodzących się promieni słonecznych, które budują abstrakcyjną formę skrzydeł. Lapidarny i syntetyczny przekaz zastosowany w płaskorzeźbie osiągnięty został przez umiejętną kompozycję, w której dominują moduły stanowiące części składowe skrzydeł, szpony, skomponowane w półłuku oraz masywny ogon. W rzeźbiarskim założeniu, wyobrażającym tego „solarnego orła”, charakterystycznym elementem jest również głowa, na której spoczywa abstrakcyjna korona. Składa się ona z dwóch trójkątnych detali oraz umiejscowionego centralnie koła jako symbolu nieskończoności i równowagi.

8. Orzeł stylizowany I

„Orzeł stylizowany I” stanowi przykład obecności historycznych wzorców połączonych z wartościami artystycznymi, estetycznymi i stylistycznymi. Kompozycja płaskorzeźby, przedstawiająca tego orła, stanowi przykład zachowania równowagi w korelacji wszystkich elementów wchodzących w skład prezentowanej pracy. Trójrzędowe skrzydła, szpony, korpus z ogonem oraz głowa zakończona otwartą koroną, budują harmonijne, nacechowane spokojem i równowagą przedstawienie orła, który jest symbolicznie powiązany z emanacją siły oraz królewskiego majestatu. „Orzeł stylizowany I” reprezentuje typ rzeźbiarski, którego kompozycja oparta została na zrównoważonych proporcjach, nadających całości unikatowego przekazu stylistycznego pod względem zarówno formy, jak i treści.

9. Orzeł stylizowany II

„Orzeł stylizowany II” to przykład przedstawienia rzeźbiarskiego opartego na własnych przemyśleniach oraz stylistycznych poszukiwaniach formy właściwej dla tematu, jakim jest orzeł. W przedstawieniu tym występują abstrakcyjne motywy rzeźbiarskie, określające całość założenia pod postacią skrzydeł oraz ogona. Pionizacja korpusu pokrytego piórami skonfrontowana jest ze szponami orła, które zostały prostopadłe ujęte w jednym poziomie. Całość płaskorzeźby wieńczy głowa z otwartą koroną, w której występują trzy elementy stylistycznie nawiązujące do trójkątnych fleuronów, przedzielonych dwoma pionowymi słupami.

10. Orzeł stylizowany III

„Orzeł stylizowany III”, mimo braku historycznych konotacji stylistycznych i formalnych, odwołuje się do pewnego wyobrażenia orła, jakie przyjmowane było w okresie XX-lecia międzywojennego. „Orzeł stylizowany III” reprezentuje typ przedstawienia rzeźbiarskiego, opartego na skonwencjonalizowanych zasadach budowy formy z zastosowaniem proporcji oraz własnej stylizacji artystycznej. Kompozycja płaskorzeźby oparta została na harmonijnej konfiguracji skrzydeł oraz ogona, które stanowią stylistycznie zbieżną formę przekazu artystycznego. Dodatkowymi elementami w percepcji całości założenia rzeźbiarskiego są: korpus przedzielony czterema rzędami piór, szpony rozchodzące się promieniście w kierunku nadanym przez dolną partię skrzydeł oraz głowa orła z osadzoną otwartą koroną, w której występują trzy trójkątne fleurony oraz dwie kule.

11. Orzeł stylizowany IV

„Orzeł stylizowany IV” jest próbą ukazania własnej artystycznej inwencji twórczej, przyobleczonej w stylistyczny warsztat rzeźbiarski. Kompozycja płaskorzeźby oparta została na symetrycznie rozłożonych elementach, jakimi są trójrzędowe skrzydła oraz szpony. Pozostałymi detalami wchodzącymi w skład założenia są centralnie umiejscowione ogon oraz głowa zwieńczona koroną otwartą. W koronie umieszczone zostało jabłko królewskie jako symbol władzy monarszej, co również wpłynęło na całościowe wyobrażenie rzeźbiarskie przedstawiające prezentowanego orła.

12. Orzeł stylizowany V

„Orzeł stylizowany V” reprezentuje przykład rzeźbiarskiego przedstawienia opartego na inwencji artystycznej autora. Kompozycja tego założenia płaskorzeźbionego charakteryzuje się równowagą zastosowanej formy, co widoczne jest w rzeźbiarskiej interpretacji skrzydeł, szponów oraz ogona. Korpus pokryty piórami stanowi harmonijną oś pionizującą, która determinuje i wyznacza kompleksowy układ płaskorzeźby. Lekko odchylona głowa orła, ze zwieńczoną koroną typu otwartego, stanowi kulminacyjny przejaw w traktowaniu formy.

13. Orzeł z czasów Księstwa Warszawskiego

„Orzeł z czasów Księstwa Warszawskiego” nawiązuje swoją kompozycją i stylistyką do klasycystycznych przedstawień godła Elektoratu Saksonii połączonego unią personalną z Rzeczpospolitą Obojga Narodów za panowania królów z dynastii Wettinów – Augusta II Mocnego oraz Augusta III Sasa. Przedstawienie to znalazło swoje odzwierciedlenie w herbie Księstwa Warszawskiego z lat 1807-1815. Pod względem stylistyki i kompozycji artystycznej wyobrażenie „Orła z czasów Księstwa Warszawskiego” posiada utrzymane w semantyce romantyzmu miękkie – łagodne w odbiorze – elementy wpływające na postrzeganie całości płaskorzeźby. Zarówno skrzydła, szpony, ogon, jak i korpus pokryty piórami oraz głowa, zwieńczona koroną zamkniętą typu cesarskiego, świadczą o klasycystycznej formie odwołującej się do wzoru historycznego.

14. Orzeł z czasów Księstwa Warszawskiego II

„Orzeł z czasów Księstwa Warszawskiego II” reprezentuje również typ przedstawienia rzeźbiarskiego opartego na klasycystycznej kompozycji i stylistyce. Zastosowane środki wyrazu artystycznego, pod postacią łagodnych i finezyjnych detali, spowodowały powstanie płaskorzeźby o zrównoważonej kompozycji. Wyrazem tego jest forma dwurzędowych skrzydeł, ogona, szponów, korpusu pokrytego piórami oraz głowy zwieńczonej koroną otwartą.

15. Orzeł z czasów panowania Wazów

„Orzeł z czasów panowania Wazów” stanowi próbę rzeźbiarskiego przedstawienia opartego na historycznym wyobrażeniu godła, jakie obowiązywało za panowania polskich królów elekcyjnych z dynastii Wazów z przełomu XVI i XVII wieku. Rzeźbiarska interpretacja tego orła wprawdzie odbiega od oryginału historycznego, jest jednak nawiązaniem do trendów obowiązujących w przeszłości w polskiej heraldyce państwowej Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Zaprezentowane założenie rzeźbiarskie oparte zostało na promieniście rozchodzących się piórach tworzących skrzydła, szponach oraz korpusie pokrytym warstwą piór. Zwieńczeniem jest finezyjnie potraktowana głowa, na której znajduje się otwarta korona.

16. Orzeł z okresu Młodej Polski

„Orzeł z okresu Młodej Polski” nawiązuje swoimi stylistycznymi konotacjami ideowymi do literackiego okresu Młodej Polski z przełomu XIX i XX wieku. Forma artystyczna tego przedstawienia rzeźbiarskiego oparta jest na płynnych, miękkich kształtach, które budują semantykę poszczególnych detali, wchodzących w skład całości założenia. Charakterystycznymi elementami, akcentującymi przejawy miękkiego stylu w traktowaniu formy rzeźbiarskiej, są faliste skrzydła oraz ogon. Wśród pozostałych detali, wpływających na odbiór założenia, należy wymienić szpony wkomponowane w skrzydła, korpus pokryty piórami oraz głowę z koroną otwartą.

17. Orzeł z herbu miasta Szydłowa

„Orzeł z herbu miasta Szydłowa” stanowi przykład przedstawienia rzeźbiarskiego opartego na wzorcach zaczerpniętych z heraldyki samorządowej. Wyobrażenie to kompozycyjnie oraz stylistycznie sięga czasów średniowiecznych i nawiązuje do tradycji historycznej związanej z dziedzictwem municypalnym Szydłowa jako miasta lokowanego przez króla Władysława Łokietka. Pod względem rzeźbiarskim składa się z charakterystycznych, opuszczonych ku dołowi skrzydeł, korpusu zakończonych wąskim ogonem, szponów oraz głowy zwieńczonej koroną otwartą.

18. Orzeł z herbu powiatu namysłowskiego

„Orzeł z herbu powiatu namysłowskiego” reprezentuje typ przedstawienia rzeźbiarskiego, którego pierwowzorem jest herb samorządu powiatowego w Namysłowie. Pod względem historycznym kompozycja i stylistyka tego orła odwołuje się do wyobrażeń orłów Piastów dolnośląskich z okresu średniowiecza. Rzeźbiarska wizja artystyczna, jaka została zawarta w tym przedstawieniu, opiera się na skonwencjonalizowanej budowie formy, którą tworzą skrzydła, ogon pod postacią sześcioramiennej gwiazdy, korpus z herbową tarczą sercową z wyobrażeniem kwiatu róży, szpony oraz głowa bez korony.

19. Orzeł Biały wzór z 1863 roku

„Orzeł Biały wzór z 1863 roku” reprezentuje przedstawienie polskiego Orła, stanowiącego jeden z trzech elementów herbu, stosowanego przez konspiracyjne władze Komitetu Centralnego Narodowego oraz Rządu Narodowego podczas Powstania Styczniowego. Pod względem rzeźbiarskim przedstawienie to wyróżnia się harmonijnym i zrównoważonym doborem detali, czego przykładem są skrzydła „zbudowane” z powtarzających się elementów. Całość założenia płaskorzeźby skonstruowana została według klasycznej formuły, w której dominującym elementem jest układ rozpościerających się skrzydeł w górnej części oraz ogona połączonego ze szponami w dolnej części. Centralna część założenia płaskorzeźbionego pokryta jest „modułowymi” piórami, które zachodzą na siebie, oraz głowy orła z koroną zamkniętą typu cesarskiego.

20. Pogoń Litewska

„Pogoń Litewska” reprezentuje przedstawienie litewskiej Pogoni, stanowiącej część składową herbu z okresu Powstania Styczniowego 1863–1864. Płaskorzeźbione przedstawienie litewskiej Pogoni wyróżnia się dynamicznym ujęciem zarówno jeźdźcy, jak i konia, które to elementy wzajemnie zostały skonfigurowane pod względem treści oraz formy. Rycerz, stanowiący kulminacyjną część rzeźbiarskiego przedstawienia, został zaopatrzony w miecz, tarczę, na której znalazł się krzyż patriarchalny, hełm oraz futerał do noszenia miecza. Całość założenia rzeźbiarskiego cechuje równowaga, a jednocześnie ekspresja związana z formą nadaną przez artystę-rzeźbiarza.

21. Św. Michał Archanioł

„Św. Michał Archanioł” reprezentuje przedstawienie ukraińskiego św. Michała Archanioła – symbolu Rusi Kijowskiej, jako trzeciego członu herbu stosowanego przez powstańcze władze Rządu Narodowego. W rzeźbiarskim ujęciu św. Michał Archanioł wyróżnia się majestatycznością poprzez odpowiedni dobór atrybutów: miecza oraz tarczy, na której został umieszczony krzyż prawosławny. Monumentalny charakter tego płaskorzeźbionego przedstawienia polega na ukazaniu spersonifikowanej postaci, która składa się z pionowego układu tarczy i miecza w dolnej części oraz tułowia zwieńczonego głową otoczoną aureolą w górnej części. Elementy wchodzące w skład pionowego układu płaskorzeźby zostały skonfrontowane ze skrzydłami, ujętymi w sposób płynny i miękki. Całość założenia płaskorzeźbionego przedstawiającego św. Michała Archanioła została oparta na ikonograficznym przekazie pochodzącym z prawosławnych przedstawień malarskich.

22. Orzeł z okresu III Powstania Śląskiego

„Orzeł z okresu III Powstania Śląskiego” jest rzeźbiarską trawestacją orła stanowiącego element Gwiazdy Górnos Śląskiej – odznaczenia ustanowionego w 1925 roku przez ministra spraw wojskowych. Odznaczenie to składało się z posrebrzanej gwiazdy, na którą została nałożona gwiazda połączona oraz biało-niebieski krzyż z orłem śląskim. Rzeźbiarskie przedstawienie, ukazujące autorską interpretację „Orła z okresu III Powstania Śląskiego”, wyróżnia centralny układ, którego elementami są skrzydła orła „zespalone” z tułowiem z zaznaczonym krzyżem maltańskim (kawalerskim), znajdującym się w środkowej części. Całość założenia płaskorzeźbionego jest zbudowana koncentrycznie, tzn. wysokość jest równa szerokości, co sprawia wrażenie harmonii i równowagi jako przemyślanej zasady twórczej w pojmowaniu obiektu rzeźbiarskiego. „Orła z okresu III Powstania Śląskiego” cechuje ponadto przemyślany układ, w którym występują również szpony połączone z trójczłonowym ogonem znajdujące się w dolnej partii oraz głowa orła zwieńczona abstrakcyjną koroną w partii górnej.

23. Orzeł z „natury”

„Orzeł z »natury«” reprezentuje typ przedstawienia płaskorzeźbionego, odbiegającego od schematycznego układu ukazującego Orła Białego. Przedstawienie emanuje ekspresją oraz dynamiką, które zostały szczególnie zaakcentowane poprzez układ skrzydeł. Nadają one lekkości całemu założeniu oraz sprawiają iluzję obcowania z „żywym” orłem, który znajduje się w trakcie lotu. „Orzeł z »natury«” jest przedstawieniem rzeźbiarskim, które skomponowane zostało w całkowicie odmienny sposób jako dopuszczalna forma wyrażająca żywiołowość, którą można odszukać w przyrodzie oraz w sposób twórczy zinterpretować. Główną oś konstrukcyjną tego przedstawienia stanowi prawe skrzydło, którego przedłużeniem jest ogon. Konstrukcja formy płaskorzeźbionej oparta została na wizualnym efekcie ruchu, który przybrał iluzję lecącego orła. Lewe skrzydło – wizualnie mniejsze od prawego – stanowi wraz ze szponami orła zwartą bryłę. Całość założenia płaskorzeźbionego nacechowana jest harmonijnym oraz dynamicznym nasyceniem elementów, które budują obraz orła „w ruchu”, jako wizualnej iluzji odmiennej od statyki przedstawień charakteryzujących się układem klasycznym.

24. Orzeł modernistyczny

„Orzeł modernistyczny” jest przykładem przedstawienia płaskorzeźbionego, w którym dominuje syntetyczne traktowanie formy rzeźbiarskiej. Zostało to osiągnięte za pomocą poszczególnych detali, a w szczególności poprzez nowatorskie ujęcie skrzydeł oraz szponów. Kompozycja rzeźbiarska tego przedstawienia oparta została na „modułach”, które tworzą skrzydła orła, jednocześnie wzmacniając przekaz, jako zaplanowana koncepcja artystyczna autora. Osią konstrukcyjną jest korpus zwieńczony głową z charakterystyczną koroną typu otwartego.

25. Orzeł z czasów panowania Zygmunta I Starego

„Orzeł z czasów panowania Zygmunta I Starego” to przedstawienie płaskorzeźbione, które charakteryzuje się dostojnością, monumentalizmem oraz typową dla XVI wieku wytwornością przekazu rzeźbiarskiego. Kompozycja poszczególnych elementów w rzeźbiarskiej „budowie” orła została oparta na harmonijnym oraz zrównoważonym układzie poprzez odpowiednie proporcje całości założenia. W jego skład wchodzi charakterystyczne skrzydła, wychodzące z tułowia oraz szpony połączone z ogonem. Składa się on z podwiniętych trzech par piór, które nadają lekkości oraz wytworności. W górnej części założenia płaskorzeźbionego występuje masywna głowa orła, która została zwieńczona koroną królewską, nie przylegającą bezpośrednio do całości.

26. Orzeł – Ja żyć będę w kłosach zbóż...

„Orzeł – Ja żyć będę w kłosach zbóż...” jest przykładem płaskorzeźbionego założenia artystycznego, w którym motyw przewodni, jakim jest przedstawienie orła, został wzbogacony o alegoryczne, powtarzające się elementy kompozycyjne pod postacią czterech pszenicznych kłosów zbóż. Układ formy artystycznej tego przedstawienia został zdominowany przez motywy kłosów, które w zestawieniu z pozostałymi częściami składowymi spełniają funkcję skrzydeł orła. Asymetryczność rozstawienia kłosów w zestawieniu z tułowiem, głową, szponami oraz ogonem powoduje dysharmonię oraz zamierzony efekt, którego celem jest zwrócenie uwagi odbiorcy na powyższe elementy rzeźbiarskie. „Orzeł – Ja żyć będę w kłosach zbóż...” charakteryzuje się monumentalizmem oraz wzbudza, jako następstwo percepcji wizualnej, wrażenie szczególnej powagi, dumy, roztropności oraz męstwa. Wartość ideowa tego założenia polega również na bezpośrednim oddziaływaniu na wrażliwość odbiorcy, który w zrozumiałym kluczu znaczeniowym potrafi odczytać przesłanie zawarte w bardzo sugestywnych motywach rzeźbiarskich.

27. Orzeł Państwa Polskiego (według wzoru Jerzego Michty)

„Orzeł Państwa Polskiego” (według wzoru Jerzego Michty) to płaskorzeźbione przedstawienie ukazujące propozycję godła Polski, zaprojektowane przez dr Jerzego Michtę. Charakterystycznymi elementami w tej wizji rzeźbiarskiej są skrzydła, które przez układ promienistych modułów nadają całości założenia specyficzną kompozycję artystyczną. Promieniście rozchodzące się skrzydła symbolizują promienie słoneczne, co bezpośrednio utożsamia to przedstawienie rzeźbiarskie z kultem solarnym.

W tożsamej konwencji ideowej oraz formalnej utrzymany jest ogon jako motyw nawiązujący do skrzydeł i stanowiący zwieńczenie założenia płaskorzeźby. Układ kompozycyjny dopełniają szpony oraz głowa orła, na której spoczywa trójczłonowa korona. Rzeźbiarska interpretacja „Orła Państwa Polskiego”, który został zaprojektowany przez dr Jerzego Michtę, różni się od oryginału syntetycznym potraktowaniem detali, co wynika z konieczności zastosowania odpowiedniej formuły w twórczej wizji tego tematu heraldycznego.

28. Orzeł z czasów panowania Władysława Jagiełły

„Orzeł z czasów panowania Władysława Jagiełły” to przedstawienie płaskorzeźbione, którego pierwowzorem był motyw orła umieszczony na nagrobku króla Władysława Jagiełły w katedrze na Wawelu, pochodzący z ok. 1420 roku. Stylistyka układu kompozycyjnego w interpretacji artystycznej została przedstawiona za pomocą syntetycznych, modułowych skrzydeł, których elementy o różnej długości stanowią przejaw umiejętnego traktowania formy rzeźbiarskiej zainspirowanej późnośredniowiecznym przekazem historycznym. Całość założenia rzeźbiarskiego orła, pomimo surowego charakteru formy, charakteryzującego się brakiem elementów zdobniczych, jest czytelnym przekazem nakierowanym na percepcję odbiorcy. Przedstawienie rzeźbiarskie „Orła z czasów panowania Władysława Jagiełły” jest rozbieżne z występującym w rzeźbie późnośredniowiecznej stylem pięknym, charakteryzującym się subtelnością oraz liryzmem, które były głównymi determinantami sztuki początku XV wieku. Układ kompozycyjny całości założenia oparty został na lapidarnej formie rzeźbiarskiej, która przejawia się zarówno w charakterystycznych skrzydłach, jak i szponach przedstawionych w sposób kubistyczny. Płaskorzeźba przedstawiająca „Orła z czasów panowania Władysława Jagiełły” charakteryzuje się dostojeństwem, dumą, witalnością, powagą, które to cechy utożsamiane były z królewskim majestatem założyciela dynastii Jagiellonów.

29. Orzeł nawiązujący do symboliki solarnej I

Patrz: opis, str. 24

30. Orzeł nawiązujący do symboliki solarnej II

Patrz: opis, str. 25

**31. Orzeł z czasów Księstwa
Warszawskiego II**

Patrz: opis, str. 32

**32. Orzeł z czasów
panowania Wazów**

Patrz: opis, str. 33

33. Orzeł z okresu Młodej Polski

Patrz: opis, str. 29

34. Orzeł stylizowany IV
Orzeł brak tekstu

Rzeźba

35. Nadzieja Wolności

„Nadzieja Wolności” to rzeźbiarskie przedstawienie figuratywne łączące się z wizją alegoryczną, w której głównym motywem jest postać kobiety „wpisanej” w kształt litery V. Postać kobiety, z charakterystyczną zamyśloną i smutną twarzą, jako alegoria nadziei została wkomponowana w literę V – symbol zwycięstwa. Układ kompozycyjny tego założenia rzeźbiarskiego opiera się na umiejętnym zestawieniu ideowego znaczenia zwycięstwa i wolności z wyobrażeniem kobiety jako emanacji życia i nadziei. Symbolika nadziei oraz wolności została wzbogacona poprzez dodatkowy detal zdobniczy w postaci trzech listków, umieszczonych na wyższym członie litery V. Całość założenia rzeźbiarskiego cechuje mocna artykulacja profili, które nadają rzeźbie subtelności i delikatności. Ponadto kolorystyka patyny nasuwa skojarzenie z barwami narodowymi, co oddziałuje sugestywnie na percepcję i wrażliwość określonej polskiej grupy narodowościowej.

36. Skrzydła Wolności

„Skrzydła Wolności” to rzeźbiarskie przedstawienie alegoryczne, którego motywem przewodnim są skrzydła odwołujące się do idei wolności. Układ kompozycyjny założenia rzeźbiarskiego został oparty na statycznej podstawie, z której „wyrastają” skrzydła. Rozchodzą się one asymetrycznie, lewe skrzydło w kierunku tylnym, natomiast prawe ku górze. Po zewnętrznej stronie prawego skrzydła został umieszczony motyw pszenicznego kłosa, który sugestywnie symbolizuje odradzanie się natury oraz przejaw rodzącego się życia. Lewe skrzydło zostało skomponowane klasycznie, czego wyrazem są płynne, secesyjne niemalże formy, nadające rzeźbie lekkości i miękkości. „Skrzydła Wolności” stanowią wypadkową analizy artystycznej dokonanej nad jednym z najbardziej rozpoznawalnych pomników w Polsce, autorstwa prof. Gustawa Zemły, poświęconych Powstaniom Śląskim. W rzeźbie „Skrzydła Wolności” można odnaleźć statykę w dolnej partii założenia oraz dynamikę w skrzydłach, które stanowią centralną i kulminacyjną część. Bryła rzeźbiarska nadana przez autora powinna zwracać uwagę odbiorcy na szczególne konotacje ideowe zawarte w masywnej podstawie skonfrontowanej ze skrzydłami, które cechuje lekkość, finezja oraz liryzm formy artystycznej.

37. Alegoria Obfitości

„Alegoria Obfitości” to rzeźbiarskie przedstawienie alegoryczne, ukazujące personifikację obfitości na podobieństwo rzymskiej bogini Ceres, która w mitologicznym przekazie Rzymian odpowiadała za wegetację oraz urodzaj. Układ kompozycyjny rzeźby oparty na lekkim kontrapoście przedstawia kobietę wyłaniającą się z łanów zbóż, w lewej ręce trzymającą wiązkę kwiatów oraz ziół, prawa ręka natomiast przytrzymuje róg obfitości, wypełniony płodami ziemi, owocami oraz warzywami. Zwieńczeniem założenia jest charakterystyczna głowa, na której spoczywa wieniec wykonany z kwiatów oraz ziół. Rzeźba zatytułowana „Alegoria Obfitości” reprezentuje przykład dobrze opracowanego studium z zakresu sztuki figuratywnej, w której zachowane zostały odpowiednie proporcje. Natomiast forma artystyczna została dopasowana do treści, bardzo czytelnej oraz rozpoznawalnej w powszechnej percepcji odbiorców. Charakterystycznym elementem nadającym całości założenia rzeźbiarskiego jest modulowana linia, biegnąca od krawędzi rogu obfitości aż po wieniec zbóż, który spoczywa w lewej ręce bogini Ceres. W mimice twarzy zachowany jest spokój, opanowanie oraz dostojeństwo, co szczególnie zwraca uwagę na całość postaci kobiety będącej personifikacją zasobności, obfitości oraz urodzaju.

38. Święty Stanisław

„Święty Stanisław” to rzeźbiarskie przedstawienie osoby biskupa krakowskiego, głównego patrona Polski – św. Stanisława ze Szczepanowa. Wizja artystyczna zawarta przez autora ukazuje św. Stanisława ubranego w szaty pontyfikalne, trzymającego pastorał oraz posiadającego nakrycie głowy w postaci biskupiej infuły. Układ kompozycyjny, zastosowany w tym założeniu, polegał na nadaniu statyki postaci św. Stanisława, co spowodowało, że rzeźba nabrała cech „gotyckich” poprzez smukłość oraz strzelistość. Postać św. Stanisława wzbogacona została także o przedstawienie rycerza Piotra Strzemieńczyka (Piotrawina), z którym związane jest legendarne podanie o jego wskrzeszeniu. Artystyczna wizja św. Stanisława zawiera liczne elementy świadczące o zastosowaniu umiejętnego warsztatu rzeźbiarskiego, czego przejawem jest m.in. oś konstrukcyjna w postaci biskupiego pastorału, fałdy ornatu przykrywającego oba ramiona oraz ujęcie biskupa w lekkim kontrapoście.

39. Wierzba Mazowiecka

„Wierzba Mazowiecka” to alegoryczne przedstawienie rzeźbiarskie, ukazujące jeden z najbardziej rozpoznawalnych w przestrzeni publicznej symboli Mazowsza, pod postacią wierzby. Forma artystyczna, zastosowana przez autora, w bardzo sugestywny sposób przedstawia wierzbę, której konary nawiązują do wyobrażeń malarskich, utrzymanych w duchu romantyzmu i sentymentalizmu. Układ kompozycyjny rzeźby zaznaczony został za pomocą pionowej linii, która wyznacza oś i rozdziela dwa człony stanowiące wyobrażenia konarów. Lewy konar, wysunięty do przodu w zawoalowanej formie, został zbudowany jako bryła, która otacza górną partię, natomiast prawy, wyższy, nadaje smukłości oraz tworzy asymetryczną i abstrakcyjną formę przestrzenną. Założenie rzeźbiarskie, którego treścią jest wyobrażenie mazowieckiej wierzby, ujęte zostało w formę artystyczną, czego przejawem jest zarówno abstrakcyjny sposób przekazu, jak i odpowiednia patyna – współgrające ze sobą oraz nadające odpowiedniej, romantycznej semantyki.

40. Orzeł Świętokrzyski

„Orzeł Świętokrzyski” to przedstawienie rzeźbiarskie ukazujące w bardzo syntetyczny sposób orła z zaznaczonym ogonem, stanowiącym podstawę założenia, skrzydłami oraz głową zwieńczoną koroną królewską. Układ kompozycyjny rzeźby polega na piramidalnym kształcie, czego przejawem jest podstawa z zaznaczonymi piórami, które można interpretować również jako „świętokrzyską jodełkę”. W układzie kompozycyjnym rzeźby występuje także korpus pokryty piórami, skrzydła z motywem „świętokrzyskiej jodełki”, a także głowa orła z koroną. Założenie rzeźbiarskie cechuje prostota przekazu artystycznego, syntetyczna forma oddziaływania oraz zróżnicowanie dolnej części rzeźby, stanowiącej statyczny niemalże surowy rdzeń z górną częścią, w której dopatrywać się można kulminacji oraz ekspresji rzeźbiarskiej. „Orzeł Świętokrzyski” w założeniu autora powinien wzbudzać poczucie dumy, witalności, surowości oraz powagi, czyli emocji należnych królewskiemu majestatowi.

41. Orzeł Srebrny

„Orzeł Srebrny” to syntetyczne przedstawienie rzeźbiarskie ukazujące orła w całkowicie innym spojrzeniu formalnym. Forma artystyczna, zastosowana tutaj przez autora, oparta została na lapidarnym sposobie ukazywania poszczególnych części, wchodzących w skład całości założenia. Szczególnie jest to widoczne w przedstawieniu skrzydeł, które na zasadzie zróżnicowania formy „operują” bryłą rzeźbiarską. Również korpus orła i jego głowa wyróżniają się surowym traktowaniem płaszczyzny, co sprawia wrażenie kompatybilności w całościowym ujęciu rzeźby. Pod względem zastosowania formy artystycznej, w rzeźbie tej widoczna jest dysharmonia, co wpływa jednocześnie na zaciekawienie odbiorcy i pobudzenie jego percepcji. Wizualny przekaz, jaki został tutaj zawarty, zmusza odbiorcę do wnikliwej analizy oraz powinien uwrażliwić na oddziaływanie poszczególnych części, budujących całość założenia rzeźbiarskiego.

42. Pokolenie

„Pokolenie” to abstrakcyjne przedstawienie rzeźbiarskie, w którym odnaleźć można cechy wyobrażenia figuratywnego. Układ kompozycyjny rzeźby zawarty został w surowej podstawie oraz w kulminacji założenia znajdującego się w górnej partii, w której występują stylizowane ramiona oraz głowa. W asymetrycznych ramionach znajdują się motywy kłosów zbóż, co nadaje zamysłowi rzeźbiarskiemu głębszego znaczenia ideowego. Rzeźbę charakteryzuje lapidarność oraz surowość przekazu artystycznego, dostrzegalne przede wszystkim w podstawie, z której „wyrastają” stylizowane ramiona oraz głowa.

43. Kolumna Trzeciego Tysiąclecia

„Kolumna Trzeciego Tysiąclecia” to założenie posiadające cechy rzeźby monumentalnej, wzorowanej na Kolumnie Trajana, wzniesionej w Rzymie na Forum Trajana, dla upamiętnienia zwycięstwa nad Dakami. „Kolumna Trzeciego Tysiąclecia” stanowi przejaw artystycznej trawestacji antycznej kolumny z nawiązaniem do historii Polski oraz decydujących wydarzeń w jej dziejach. Zasadniczą ozdobą tego założenia monumentalnego jest spiralna wstęga opasująca kolumnę, z chronologicznie występującymi datami rocznymi. Kolejność rozpoczyna data Chrztu Polski w 966 roku, umieszczona w dolnej partii rzeźby, następnie występują daty Bitwy pod Grunwaldem w 1410 roku, Odsieczy Wiedeńskiej w 1683 roku, Odzyskania Niepodległości w 1918 roku oraz przystąpienia Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku. Syntetyczny sposób oddziaływania artystycznego, według zamysłu autora, stanowi przejaw połączenia wartości rzeźbiarskich, dziedzictwa kulturowego, którego inspiracją do powstania rzeźby była antyczna Kolumna Trajana, oraz narracja ukazująca przełomowe wydarzenia z historii Polski, „zamknięta” klamrą czasową trwania Polski jako państwa w ciągu trzech tysiącleci.

44. Macierzyństwo

„Macierzyństwo” to monumentalne założenie rzeźbiarskie, ukazujące postać Matki z przytulonym Dzieciątkiem, między którymi występuje silna więź emocjonalna, podkreślona poprzez gest objęcia nowonarodzonego dziecka matczyną dłonią. Postać Matki została według zamierzeń autora mocno wyeksponowana, co nadaje jej monumentalnego, wręcz ikonicznego przekazu wizualnego. Natomiast postać Dzieciątka niejako „wyrasta” z formatu Matki, stanowiąc, pomimo występującej więzi emocjonalnej, odrębny byt egzystencjonalny. Świadomie zastosowanym zabiegiem artystycznym jest ukazanie „lini życia”, która została poprowadzona z łona Matki, symbolizującego początek nowego życia. Kulminacyjnym jej zakończeniem jest postać wtulonego w Matkę Dzieciątka, stanowiąca przejaw opieki, troski oraz ochrony.

45. Św. Jadwiga Andegaweńska

„Św. Jadwiga Andegaweńska” to rzeźba o charakterze pomnikowym i monumentalnym, ukazująca postać Króla Polski – Jadwigę z dynastii Andegawenów. Monumentalizm założenia rzeźbiarskiego został osiągnięty poprzez piramidalny układ rzeźby oraz zastosowanie syntetycznych elementów oddziaływania na percepcję odbiorcy. Program ideowy założenia rzeźbiarskiego polega również na odpowiednim doborze atrybutów, który jest ściśle skorelowany z narracyjnym charakterem treściowego przekazu jako odzwierciedlenia wizerunku Jadwigi Andegaweńskiej – Króla Polski. Silny przekaz rzeźby, ukazującej postać Jadwigi Andegaweńskiej, został uzyskany za pomocą syntetycznego traktowania formy artystycznej, która buduje napięcie emocjonalne i wzbudza zamierzony efekt wizualny wśród odbiorców. Gotyckość rzeźby została osiągnięta poprzez piramidalny układ całego założenia rzeźbiarskiego, którego cechą charakterystyczną jest lapidarny oraz skrótowy sposób traktowania formy rzeźbiarskiej.

MEDALIONY

46. Jerzy Wydrych

Medalion przedstawiający portret Jerzego Wydrycha – świętokrzyskiego patrioty wywodzącego się z rodziny o tradycjach niepodległościowych oraz mecenasa kultury i sztuki. Medalion ten w charakterystyczny sposób został „skomponowany” według klasycznej zasady rzeźbiarskiej, w celu ukazania cech fizjonomicznych modelu. Medalion ukazuje „typowego” świętokrzyskiego Sarmatę, co uzmysławia odbiorcy pokrewieństwo charakteru zarówno pod względem przekonań patriotycznych, jak i cech osobowości, ze szczególnym naciskiem na sybarytyczny tryb bycia. Medalion przedstawiający wizerunek Jerzego Wydrycha to również naturalistyczne studium portretowe, ukazujące człowieka o „zdecydowanych” rysach twarzy, nadających mu również psychologiczny obraz osoby o stanowczych poglądach, odzwierciedlających jego cechy charakteru. Z portretu Jerzego Wydrycha „przebijają” rubasznosc oraz prostota – typowe dla człowieka obdarzonego przymiotami takimi jak bezpośredniość, szczerość, surowość oraz gospodarność, które to cechy można przypisać członkom społeczności ziemi świętokrzyskiej.

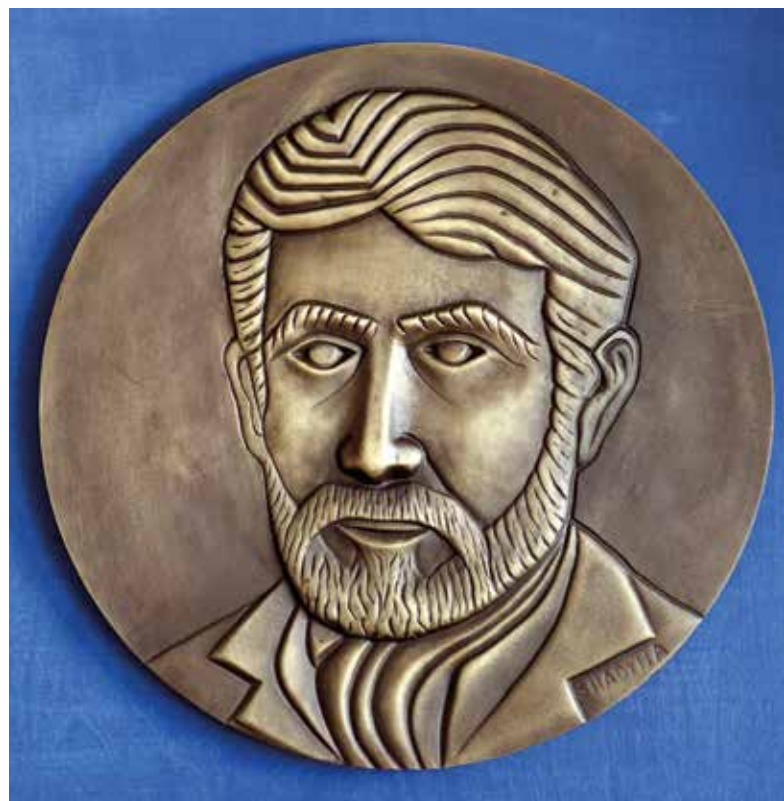

47. Mikołaj Kopernik

Medalion przedstawiający portret Mikołaja Kopernika – toruńskiego astronoma, autora rewolucyjnego dzieła „De revolutionibus orbium coelestium”, które podważało geocentryczny pogląd na świat i wprowadzało heliocentryczny sposób postrzegania zależności między Ziemią a Słońcem. Miało to przełomowe znaczenie w myśleniu o miejscu człowieka i jego relacji z Absolutem, stając się źródłem kontrowersji, szczególnie wobec geocentrycznej teorii propagowanej przez Kościół. W rzeźbiarskim ujęciu portret Mikołaja Kopernika, według zamysłu autora, stanowi przejaw połączenia inspiracji malarskich z unikatową konwencją artystyczną, której wyrazem jest oryginalne przedstawienie toruńskiego astronoma, nawiązujące do malarskiej wizji z 2. poł. XVI wieku. Podobieństwo fizjonomiczne twarzy Mikołaja Kopernika stanowi przykład recepcji portretu malarskiego, natomiast dobór formy rzeźbiarskiej, zastosowanej w tym przedstawieniu, stanowi niezaprzeczalny dowód dobrze opanowanego warsztatu, bardzo ważnego w sztuce płaskorzeźby a zwłaszcza medalierstwa. Medalion przedstawiający portret Mikołaja Kopernika emanuje spokojem, opanowaniem, równowagą oraz świadomym operowaniem formą artystyczną.

48. Gustaw Hadyna

Medalion przedstawiający portret Gustawa Hadyny – świętokrzyskiego artysty-rzeźbiarza, znanego z rzeźby monumentalnej i pomnikowej oraz z licznych przedstawień figuralnych, abstrakcyjnych, małej formy rzeźbiarskiej oraz medalierstwa. W medalionie przedstawiającym portret Gustawa Hadyny został zawarty silny przekaz ideowy, którego podstawą jest romantyczny oraz secesyjny sposób traktowania detali twarzy, czego przykładem są krzaczaste brwi, bujna broda oraz charakterystyczne ułożenie włosów. Według świadomego zamierzenia autora fizjonomia twarzy została wzbogacona o specyficzny układ oczu, pozbawionych źrenic, co powoduje ich mocne oddziaływanie na percepcję odbiorcy. Portret Gustawa Hadyny powinien wzbudzać silne emocje, elektryzować wrażliwego odbiorcę oraz zaciekawiać zastosowaną formą artystyczną.

49. Jadwiga Książka

Medalion przedstawiający portret Jadwigi Książki – skomponowany według klasycznego modelu budowy postaci z zaznaczeniem mocnych cech fizjonomicznych portretowanej osoby. W portrecie Jadwigi Książki są mocno wyeksponowane cechy kobiece, nadające jej ciepłego, rodzinnego wręcz przekazu emocjonalnego. Secesyjna forma uczesania włosów, połączona z subtelnymi rysami twarzy, „tworzy” obraz kobiety o zdecydowanym charakterze, a ponadto odzwierciedla jej usposobienie jako troskliwej matki, zapobiegliwej oraz bardzo gospodarnej osoby dbającej o bezpieczeństwo ogniska domowego. Postać Jadwigi Książki emanuje spokojem, opanowaniem oraz dostojnością, jak również wzbudza pozytywne emocje wynikające z jej charakteru i usposobienia.

RZEŻBA SAKRALNA

50. Jezu, ufam Tobie

„Jezu, ufam Tobie” to płaskorzeźbione przedstawienie nawiązujące do obrazu Jezusa Miłosiernego z mistycznego widzenia siostry Faustyny Kowalskiej. Układ kompozycyjny tej płaskorzeźby zawiera trzy zasadnicze motywy, harmonijnie ze sobą współgrające. Są to: przedstawienie Jezusa Chrystusa, krzyż łaciński oraz rozchodzące się promienie. W przedstawieniu Chrystusa, a zwłaszcza w jego twarzy, widoczna jest statyka oraz zauważalne są ikoniczne cechy fizjonomii. Lewa ręka spoczywa na sercu, z którego rozchodzą się promienie, natomiast prawa została ukazana w geście błogosławieństwa. Postać Chrystusa z rozchodzącymi się promieniami, symbolizującymi krew i wodę, „osadzona” została na przedstawieniu łacińskiego krzyża. Całość założenia rzeźbiarskiego charakteryzuje się przemyślanym układem kompozycyjnym, który oparty został na harmonijnym oddziaływaniu trzech elementów, a przez to czytelnym oraz łatwo nakierunkowanym na percepcję świadomego odbiorcy.

51. Krzyż Caravaca

„Krzyż Caravaca” to płaskorzeźbione przedstawienie odwołujące się do podania historycznego z okresu Średniowiecza, które występowało na terenie południowej Hiszpanii. „Krzyż Caravaca” swoim wyglądem nawiązuje do krzyża patriarchalnego, z dwiema poprzecznymi belkami, z których górna belka jest znacznie krótsza od dolnej. Charakterystycznymi elementami w tym przedstawieniu są wyobrażenia dwóch aniołów, które „trzymają” krzyż u podstawy, co związane jest z legendarnym podaniem, mówiącym, że na terenie opanowanym przez Arabów miejscowi chrześcijanie nie mogli odprawić mszy św., dopiero jednak po usilnej modlitwie dwaj aniołowie zeszli z nieba, trzymając w rękach krzyż, co miało miejsce w miejscowości o nazwie Caravaca. Kompozycja płaskorzeźby oparta została o właściwe proporcje oraz odpowiedni dobór formy artystycznej w przedstawieniu ukrzyżowanego Jezusa Chrystusa oraz dwóch trzymających krzyż aniołów.

HERBY

52. Herb Województwa Podkarpackiego

„Herb Województwa Podkarpackiego” to przedstawienie płaskorzeźbione, odwołujące się do heraldyki samorządowej województwa podkarpackiego. Układ kompozycyjny płaskorzeźby składa się z trzech elementów: gryfa umiejscowionego na czerwonym polu, który symbolizuje województwo bełskie z okresu funkcjonowania Rzeczypospolitej Obojga Narodów, lwa znajdującego się na polu niebieskim, który był emblematem reprezentującym województwo ruskie oraz Krzyża Kawalerskiego – herbu Rzeszowa, znajduącego się w górnej partii płaskorzeźby, w połowie na czerwonym, w połowie na niebieskim tle.

53. Herb Województwa Świętokrzyskiego

„Herb Województwa Świętokrzyskiego” to przedstawienie płaskorzeźbione, które heraldycznie nawiązuje do historycznych ziem wchodzących w granice województwa świętokrzyskiego. Układ kompozycyjny herbu składa się z czterech pól, z których dwa dolne oznaczają przynależność do dawnego województwa sandomierskiego, natomiast w górnej części herbu znajduje się piastowski orzeł (w lewym górnym polu), który symbolizuje historyczną przynależność do Małopolski oraz krzyż patriarchalny (w prawym górnym polu), który jest symbolem benedyktyńskiej kongregacji łysogórskiej na Świętym Krzyżu – od którego pochodzi nazwa województwa.

RZEŹBA W PORCELANIE

54. Plakieta okolicznościowa z okazji wybuchu Powstania Styczniowego przedstawiająca Orła

„Plakieta okolicznościowa z okazji wybuchu Powstania Styczniowego przedstawiająca Orła” – to płaskorzeźbione wyobrażenie rzeźbiarskie, ukazujące jeden z trzech członów herbu używanego przez władze powstańczego Rządu Narodowego w czasie Powstania Styczniowego. Układ kompozycyjny płaskorzeźby został skomponowany na zrównoważonym przenikaniu się elementów wchodzących w skład całego założenia, czego widocznym przejawem są symetrycznie rozchodzące się skrzydła, szpony, w których zostały umieszczone miecz oraz krzyż, ogon, korpus pokryty piórami oraz głowa z wieńczącą ją koroną królewską. Płaskorzeźba ta emanuje powagą, majestatycznością oraz dostojnością, które w zestawieniu z pozostałymi członami herbu, czyli Pogonią oraz św. Michałem Archaniołem, stanowiły bardzo silny przekaz treściowy, jako rozpoznawalny znak naczelnych władz konspiracyjnego powstańczego rządu.

55. Plakieta okolicznościowa z okazji wybuchu Powstania Styczniowego przedstawiająca Pogoń Litewską

„Plakieta okolicznościowa z okazji wybuchu Powstania Styczniowego przedstawiająca Pogoń Litewską” – to płaskorzeźbione wyobrażenie rzeźbiarskie, którego głównym motywem jest Pogoń Litewska – herb Wielkiego Księstwa Litewskiego z okresu Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Pogoń Litewska ukazuje rycerza-jeźdźcę, trzymającego miecz oraz tarczę, na której widoczny jest krzyż patriarchalny. W kompozycji rzeźbiarskiej widoczna jest dynamika, która została przedstawiona za pomocą umiejętnego ukazania konia, którego przednie nogi wysunięte zostały do przodu, natomiast tylne spoczywają, zachowując statykę. Całość założenia rzeźbiarskiego jest ze sobą ściśle kompatybilna, czego przejawem są proporcje, a także odpowiednie nachylenia zarówno w przedstawieniu jeźdźcy, jak i konia.

56. Plakieta okolicznościowa z okazji wybuchu Powstania Styczniowego przedstawiająca Św. Michała Archanioła

„Plakieta okolicznościowa z okazji wybuchu Powstania Styczniowego przedstawiająca Św. Michała Archanioła” – to płaskorzeźbione wyobrażenie rzeźbiarskie, którego głównym motywem jest postać św. Michała Archanioła – herbu Rusi Kijowskiej. Kompozycja płaskorzeźby została oparta na przedstawieniu figuratywnym, ukazującym postać świętego wraz z atrybutami: mieczem oraz tarczą, na której znajduje się krzyż prawosławny. Postać św. Michała Archanioła, wzorowana na przekazach malarskich, stanowi według zamierzenia autora rzeźbiarską interpretację zawierającą przekaz treściowy, jak i unikatowe zastosowanie formy artystycznej. Płaskorzeźbę przedstawiającą św. Michała Archanioła cechuje spokój oraz równowaga, co zostało osiągnięte za pomocą symetrycznych skrzydeł oraz pionizującego układu postaci świętego. Św. Michał Archanioł stanowił trzeci element wchodzący w skład herbu używanego przez konspiracyjne władze w czasie trwania Powstania Styczniowego oraz stanowił przedstawienie symbolizujące wkład narodu ukraińskiego w walkę o wolność i niepodległość.

57.Orzeł Świętokrzyski

„Orzeł Świętokrzyski” – to przedstawienie reprezentujące małą formę rzeźbiarską, której naczelnym motywem jest stylizowane przedstawienie orła. To założenie rzeźbiarskie opiera się na piramidalnym zastosowaniu układu kompozycyjnego, który polega na występowaniu masywnej podstawy, zwężającej się ku górze. Stylizowana forma artystyczna, zastosowana przez autora, celowo została wzbogacona o abstrakcyjne przedstawienie skrzydeł, na których zaznaczone zostały modułowo opracowane nachylenia przypominające „świętokrzyską jodełkę”. Szeroka podstawa założenia rzeźbiarskiego została urozmaicona poprzez oś symetrii, która symbolizuje ogon orła, jak również zastosowana forma artystyczna nawiązuje w warstwie ideowej do rozpoznawalnego motywu związanego z Puszczą Jodłową. Kulminacją tego założenia są rozbudowane skrzydła oraz korpus pokryty piórami, z którego wyrasta głowa orła z koroną. „Orzeł Świętokrzyski” w zamyśle autora to założenie posiadające cechy rzeźby monumentalnej z mocnym przekazem ideowym oraz posiadającym bardzo sugestywną i syntetyczną formę artystyczną.

SPIS OBIEKTÓW

1. Orzeł Azteków; aluminium; wysokość 54 cm; 2017 r.
2. Orzeł inspirowany Orderem Orła Białego; brąz; wysokość 40 cm; 2012 r.
3. Orzeł gotycki; brąz; wysokość 40 cm; 2013 r.
4. Orzeł Legionów Polskich Józefa Piłsudskiego; aluminium; wysokość 65 cm; 2011 r.
5. Orzeł na planie koła; brąz; wysokość 35 cm; 2006 r.
6. Orzeł nawiązujący do symboliki solarnej I; brąz; wysokość 52 cm; 2012 r.
7. Orzeł nawiązujący do symboliki solarnej II; brąz; wysokość 38 cm; 2014 r.
8. Orzeł stylizowany I; aluminium; wysokość 51 cm; 2008 r.
9. Orzeł stylizowany II; brąz; wysokość 60 cm; 1999 r.
10. Orzeł stylizowany III; brąz; wysokość 57 cm; 2015 r.
11. Orzeł stylizowany IV; aluminium; wysokość 52 cm; 2018 r.
12. Orzeł stylizowany V; brąz; wysokość 47 cm; 1999 r.
13. Orzeł z czasów Księstwa Warszawskiego; brąz; wysokość 26 cm; 1998 r.; wł. Muzeum Niepodległości w Warszawie; nr inw. Rz.237
14. Orzeł z czasów Księstwa Warszawskiego II; brąz; wysokość 42 cm; 2011 r.
15. Orzeł z czasów panowania Wazów; brąz; wysokość 34 cm; 2005 r.
16. Orzeł z okresu Młodej Polski; brąz; wysokość 40 cm; 2004 r.
17. Orzeł z herbu miasta Szydłowa; brąz; wysokość 38 cm; 2016 r.
18. Orzeł z herbu powiatu namysłowskiego; brąz; wysokość 26 cm; 2013 r.
19. Orzeł Biały wzór z 1863 roku; aluminium; wysokość 43 cm; 2021 r.; .; wł. Muzeum Niepodległości w Warszawie; nr inw. Rz.257

20. Pogoń Litewska; aluminium; wysokość 43 cm; 2021 r.; wł. Muzeum Niepodległości w Warszawie; nr inw. Rz.259
21. Św. Michał Archanioł; aluminium; wysokość 43 cm; 2021 r.; wł. Muzeum Niepodległości w Warszawie; nr inw. Rz.260
22. Orzeł z okresu III Powstania Śląskiego; aluminium; wysokość 47 cm; 2022 r.; wł. Muzeum Niepodległości w Warszawie; nr inw. Rz.265
23. Orzeł z „natury” - aluminium; wysokość 45 cm; 2022 r.
24. Orzeł modernistyczny; brąz; wysokość 35 cm; 2013 r.
25. Orzeł z czasów panowania Zygmunta I Starego; aluminium; wysokość 90 cm; 2024 r.
26. Orzeł – Ja żyć będę w kłosach zbóż...; aluminium; wysokość 80 cm; 2022 r.
27. Orzeł Państwa Polskiego (według wzoru Jerzego Michty); aluminium; wysokość 44 cm; 2021 r.
28. Orzeł z czasów panowania Władysława Jagiełły; brąz; wysokość 34 cm; 2012 r.
29. Orzeł nawiązujący do symboliki solarnej I; porcelana; wysokość 40 cm; 2012 r.
30. Orzeł nawiązujący do symboliki solarnej II; porcelana; wysokość 26 cm; 2014 r.
31. Orzeł z czasów Księstwa Warszawskiego II; porcelana; wysokość 38 cm; 2011 r.
32. Orzeł z czasów panowania Wazów; porcelana; wysokość 29 cm; 2005 r.
33. Orzeł z okresu Młodej Polski; porcelana; wysokość 36 cm; 2004 r.
34. Orzeł stylizowany IV; porcelana; wysokość 46 cm; 2018 r.
35. Nadzieja Wolności; ceramika patynowana; wysokość 85 cm; 2008 r.
36. Skrzydła Wolności; ceramika patynowana; wysokość 107 cm; 2010 r.
37. Alegoria Obfitości; ceramika patynowana; wysokość 93 cm; 2017 r.
38. Święty Stanisław; ceramika patynowana; wysokość 78 cm; 2019 r.
39. Wierzbą Mazowiecką; ceramika patynowana; wysokość 80 cm; 2016 r.
40. Orzeł Świętokrzyski; gips; wysokość 112 cm; 2018 r.
41. Orzeł Srebrny; ceramika patynowana; wysokość 92 cm; 2014 r.
42. Pokolenie; ceramika patynowana; wysokość 88 cm; 2007 r.

43. Kolumna Trzeciego Tysiąclecia; ceramika patynowana; wysokość 101 cm; 2024r.
44. Madonna z Dzieciątkiem; ceramika patynowana; wysokość 80 cm; 2025 r.
45. Św. Jadwiga Andegaweńska; gips; wysokość 60 cm; 2024 r.
46. Jerzy Wydrych; brąz; średnica 33 cm; 2021 r.
47. Mikołaj Kopernik; brąz; średnica 33 cm; 2023 r.
48. Gustaw Hadyna; brąz; średnica 33 cm; 2024 r.; wł. Muzeum Niepodległości w Warszawie;
nr inw. Rz.264
49. Jadwiga Książka; brąz; średnica 33 cm; 2025 r.
50. Jezu, ufam Tobie; brąz; wysokość 60 cm; 2023 r.
51. Krzyż Caravaca; brąz; wysokość 30 cm; 2018 r.
52. Herb Województwa Podkarpackiego; brąz, drewno; wysokość 75 cm; 2020 r.
53. Herb Województwa Świętokrzyskiego; brąz, drewno; wysokość 53 cm; 2019 r.
54. Plakieta okolicznościowa z okazji wybuchu Powstania Styczniowego przedstawiająca
Orła; porcelana; wysokość 30 cm; 2021 r.
55. Plakieta okolicznościowa z okazji wybuchu Powstania Styczniowego przedstawiająca
Pogoń Litewską; porcelana; wysokość 30 cm; 2021 r.
56. Plakieta okolicznościowa z okazji wybuchu Powstania Styczniowego przedstawiająca Św.
Michała Archaniola; porcelana; wysokość 30 cm; 2021 r.
57. Orzeł Świętokrzyski; porcelana; wysokość 35 cm; 2018 r.

DOTYCHCZASOWE WYSTAWY W GALERII BRAMA BIELAŃSKA

1. Henryk P. Hereć; *Oswajanie przestrzeni*; 17 września – 24 października 2011
2. Remus Wilson; *Siły pierwotne*; 26 października – 21 listopada 2011
3. Antoni Fałat; *Pamiątki rodzinne*; 25 listopada – 29 grudnia 2011
4. Ewa Urniaż-Szymańska; *Grafiki*; 2–22 stycznia 2012
5. *Nie chcemy walczyć z Polakami. Węgierscy huzarzy na ziemiach polskich latem 1944 roku*; 5–16 sierpnia 2015
6. *Maciej Rataj 1884–1940. W 75. rocznicę śmierci*; 20 sierpnia – 6 września 2015
7. Feliks Mostowicz; *Kazachstan – Ursynów. Droga Feliksa Mostowicza do kraju przodków*; 18 września 2015 – 24 stycznia 2016
8. Leszek Marek Krześniak; *Tadeusz Kościuszko: Mereczowszczyzna – Solura*; 28 stycznia – 28 lutego 2016
9. *Wystawa zbiorowa artystów z Meksyku i Polski; MOSTY: Znad Wisły po Río Bravo*; 6–28 lutego 2016
10. Grażyna Kostawska i Piotr Szałkowski; *Czasy kościuszkowskie*; 2 marca – 3 kwietnia 2016
11. *Muzeum Polskie w Rapperswilu*; 7 kwietnia – 8 maja 2016
12. Krzysztof Pawłowski; *Pasja*; 9 kwietnia – 8 maja 2016
13. Łukasz i Stanisław Hadyna; *Orzeł Biały – znak wolności*; 12 maja – 5 czerwca 2016
14. Gustaw Hadyna; *Ojcom naszym*; 12 maja – 5 czerwca 2016
15. Marta Staszczyk; *Batiki*; 10 – 30 czerwca 2016
16. Janusz Trzebiatowski; *Pastele*; 9 lipca – 14 września 2016
17. *Żoliborz z rodzinnych albumów*; 8 lipca – 18 września 2016

18. Magdalena Latosiewicz; *Oczekiwanie*; 15 września – 15 października 2016
19. Jerzy Teper; *W BIELI I W CZERWIENI. Defensores Poloniae*; 19 października 2016 – 9 stycznia 2017
20. Tadeusz Kurek; *Stolice Polski w rysunkach Tadeusza Kurka*; 18 stycznia – 12 marca 2017
21. *Narodowa Sztuka Białoruska*; 18 – 28 marca 2017
22. *Sienkiewicza drogi do niepodległości*; 7 czerwca – 2 lipca 2017
23. *Plakaty marynistyczne; ze zbiorów Muzeum Niepodległości*; 7 – 23 lipca 2017
24. *Konstanty Sopoćko – twórca socrealistyczny. W zbiorach Muzeum Niepodległości w Warszawie*; 7 lipca – 31 sierpnia 2017
25. Joanna Brześcińska-Roccio; *Continuum... rysunki z ziemi włoskiej*; 29 lipca – 3 września 2017
26. Aneta Skarżyński; *Brzoza w kulturze słowiańskiej*; 6 – 28 września 2017
27. Krystian Kwaśny; *Drugi plan*; 6 września – 8 października 2017
28. Piotr Rafałko; *100 portretów na 100-lecie odzyskania Niepodległości*; 13 października – 12 listopada 2017
29. Artur Majka; *Impresje warszawsko-lwowskie*; 18 listopada 2017 – 7 stycznia 2018
30. Zdzisław Malinowski; *Mogiły Powstańców Styczniowych*; 12 stycznia – 4 marca 2018
31. Jan Tyszler; *Fascynacje Jana Tyszlera*; 10 marca – 1 kwietnia 2018
32. *Pamięć. Ofiarom katastrofy smoleńskiej*; 5 kwietnia – 13 maja 2018
33. *Gabinet Bolesława Bieruta*; 19 maja – 22 lipca 2018
34. Paulina Hortyńska; *Śladami miast*; 5 – 29 lipca 2018
35. Małgorzata Wrochna; *Portrety smoleńskie*; 2 sierpnia – 9 września 2018
36. Mirosław Szponar; *Józef Piłsudski w kolorze*; 14 – 30 września 2018
37. Dobiesław Gała; *Wyzwalanie*; 4 października – 4 listopada 2018
38. Józef Krzysztof Oraczewski; *Ważne znaki. Wystawa z okazji setnej rocznicy odzyskania niepodległości*; 8 listopada – 2 grudnia 2018

39. Sofia Mosiadz; *Transformacje*; 8 grudnia 2018 – 13 stycznia 2019
40. Janusz Trzebiatowski; *Tryptyk Armenii. Ołtarz – Pieśń – Z ręki Boga. Katedra 2017–2018*; 23 stycznia – 15 lutego 2019
41. *Dzieła utracone. Z przeszłości w przyszłość poprzez teraźniejszość*; 21 lutego – 31 marca 2019
42. Bronisław Wojciech Linke. *Sprzeciw i zaangażowanie*; 3 kwietnia – 12 maja 2019
43. Ewa Urniaż-Szymańska; *Wczoraj dziś jutro? Wystawa Ewy-Urniaż Szymańskiej*; 5 – 30 czerwca 2019
44. *Traktat Wersalski – 28 czerwca 1919*; 28 czerwca – 28 lipca 2019
45. Tomasz Sarnecki; *W przededniu wolności*; 11 lipca – 25 sierpnia 2019
46. *Dziś idę walczyć, Mamo. Rysunki Bogusława Lustyka Godzina W. Powstanie Warszawskie oczami artysty*; 30 lipca – 25 sierpnia 2019
47. *Baon Stołeczny w obronie Warszawy w 1939 r.*; 30 sierpnia – 6 października 2019
48. *Był taki wrzesień*; 10–20 października 2019
49. *Władysław Orkan. Poeta uciśnionych*; 24 października – 8 grudnia 2019
50. *PRACA I PASJA. PIOTR M. ZALEWSKI*; 13 grudnia 2019 – 19 stycznia 2020
51. *Dziedzictwo pokoleń dla przyszłości*, Wystawa zbiorowa; 23 stycznia – 16 lutego 2020
52. *Towarzystwo Rapperswilskie; Jan III Sobieski – król, wódz, polityk*; 15 lutego – 15 marca 2020
53. *Kłamstwo – wirus cywilizacji. Wystawa według pomysłu Tadeusza Zielińskiego*; 3 czerwca – 16 sierpnia 2020
54. *TAK NIEWIELU W HEROICZNEJ OBRONIE NIEBA NAD ANGLIĄ. POLACY W POWIETRZNEJ KAMPANII W 1940 ROKU*; 27 sierpnia – 27 września 2020
55. *SZLAKIEM DOLINY WISŁY*; 7 października – 15 listopada 2020
56. *BATALIONY CHŁOPSKIE; Armia Polskiego Państwa Podziemnego*; 17 lutego – 21 marca 2021
57. Elżbieta Waga; *Przejsście*; 18 maja – 6 czerwca 2021

58. Małgorzata Podziomek-Kotecka; *MAGIS ART. Od profanum do sacrum*; 10 czerwca – 25 lipca 2021
59. Monika Gliga; *CZY WIESZ ILE SYRENEK JEST W WARSZAWIE?*; 28 lipca – 22 sierpnia 2021
60. KRYSTYNA KRAHELSKA; *Opowieść o dziewczynie, która oddała swoją twarz Syrence Warszawskiej*; 2 – 22 sierpnia 2021
61. *Narodowa Galeria; Niepodległości Polski 100*; 28 sierpnia – 14 listopada 2021
62. *Galeria Malarstwa Historycznego. Podsumowanie projektu*; 9 grudnia 2021 – 30 stycznia 2022
63. *Śladami Tadeusza Kościuszki nad Wisłą*; 4 lutego – 1 kwietnia 2022
64. *Dążenie do ideału. Zofia Solarzowa*; 6 – 8 kwietnia 2022
65. *Włodzimierz Zakrzewski (1916-1992) – postimpresjonista*; 28 kwietnia – 10 maja 2022
66. *Magdaleny Latosiewicz REDSTORRIES HAIRSTORRIES HERSTORRIES*; 11 maja – 30 września 2022
67. *Zdzisława Kruszyńskiego „Historia w portretach zapisana”*; 12 października – 9 listopada 2022
68. *Pejzaż Polski 2022*; 11 – 28 października 2022
69. *Kwiaty Polskie 2022*; 02 – 06 listopada 2022
70. *Oto dni krwi i chwały. Reduta Ordona oraz Rakietnicy Królestwa Polskiego* – 10 listopada 2022 – 31 stycznia 2023
71. *Karol Lewakowski 1836-1912*; 09 – 24 lutego 2023
72. *„Pejzaże Orkana” fotografie Wojciecha Noworyty* – 08 lutego – 08 marca 2023
73. *Ballada Napoleońska. 210 lat od upadku Księstwa Warszawskiego*; 10 marca – 11 kwietnia 2023
74. *Być kobietą...Twórczość młodego pokolenia*; 10 marca – 11 kwietnia 2023
75. *Pejzaże Mazowsza*; 19 maja – 5 czerwca 2023
76. *„Dzieło rąk naszych wspieraj (Ps 90,17)” Judaika Grzegorza Dudały*; 09 maja – 16 maja 2023
77. *Radzymin – w obronie Odrodzonej*; 23 maja – 07 czerwca 2023

78. „Mazowieckie Pory Roku” Fotografie Wojciecha Noworyty; 06 – 16 czerwca 2023;
79. „Dźwiękiem malowane” Zbigniew Hofman & Babsztyl; 19 maja – 20 czerwca 2023
80. Maków nad Orzycem; 23 czerwca – 02 sierpnia 2023
81. „Niezmienne zachwycająca...” Fotografie Ewy Siwieckiej; 04 sierpnia – 01 września 2023
82. XXIII Salon PolArt; 05 – 29 września 2023
83. MUZYCZNE TWARZE NIEPODLEGŁOŚCI. Polscy kompozytorzy emigracyjni – muzyka i ich losy; 17 września – 4 października 2023
84. Ludwig Angerer Der Ältere – malarstwo; 06 października – 06 listopada 2023
85. Ludzie tradycji kościuszkowskiej; 02 lutego – 8 maja 2024
86. Tadeusz Kościuszko. Generał Armii USA oraz Paweł Edmund Strzelecki i Góra Kościuszki; 7 lutego – 08 maja 2024
87. Wszystko gra. As bierze raz. Z kartami w niewoli i na wolności; 10 – 23 maja 2024
88. Piotr Gagan – Puszcza Białowieska. Zielone Płuca Europy; 28 maja – 21 czerwca 2024
89. Festiwal Kreatywnych Kobiet/ Creative Women; 27 czerwca – 27 sierpnia 2024
90. Okruchy pamięci. Fragments of memory; 19 września – 17 listopada 2024
91. Konteksty i kontrasty Warszawy (PIKTOGRAFIKON 2); 10 października – 17 listopada 2024
92. Trybunał dla Rosji – 19 listopada 2024 – 28 lutego 2025
93. Ikona Błogosławionej Rodziny Ulmów autorstwa Mateusza Środonia; 27 listopada – 10 grudnia 2024
94. Antoniusz i Kleopatra – rekonstrukcja zaginionego dzieła Henryka Siemiradzkiego; 11 grudnia 2024 – 08 stycznia 2025

Dzięki uprzejmości Dyrekcji Polskich Fabryk Porcelany „Ćmielów” i „Chodzież” S.A. mogę realizować swoje zamysły artystyczne w szlachetnym materiale – porcelanie. Za tę współpracę składam serdeczne podziękowania na ręce Członka Zarządu – Dyrektora Techniczno-Produkcyjnego, Pana Piotra Suswała.

Składam podziękowania Ostrowieckim Zakładom Materiałów Ogniotrwałych TABEX-OZMO – za współpracę, dzięki której powstały liczne rzeźby w ceramice. Współpraca z Zakładem zaowocowała realizacją wielu rzeźb w ceramice ogniotrwałej, za co dziękuję Wiceprezes – Dyrektor ds. Produkcji, Pani Lucynie Oleniacz-Mazur.

Wydawnictwo powstało w ramach akcji „Kulturalna szkoła na Mazowszu”
realizowanej na zlecenie Samorządu Województwa Mazowieckiego
(<https://muzn.pl/pl/news/kulturalna-szkola-na-mazowszu/>)

Redaktor prowadzący
Małgorzata Karolina Piekarska

Redakcja językowa
Małgorzata Karolina Piekarska

Fotoskład i łamanie
Krzysztof Woźniak

Korekta
Danuta Niemczyk

Organizacja produkcji
Piotr Maroński

Promocja
Justyna Wyszyńska

ISBN 978-83-68378-05-4

Wydawnictwo Muzeum Niepodległości
(identyfikator wydawnictwa naukowego 42-700)
al. Solidarności 62; 00-240 Warszawa
wydawnictwo@muzn.pl
tel. 826 90 91 w. 41

Realizacja poligraficzna
WPK. 200 egz.

35 MUZEUM
lat NIEPODLEGŁOŚCI

 Mazowsze.
serce Polski